

Šajā numurā lasiet:

Noslēgušās apaļā galda diskusijas	2
Pašvaldību publisko bibliotēku pastāvēšanas pamats – pašvaldību izpratne un bibliotēku sistēmas vienotība	4
Latvijas bibliotēku adrešu grāmata	6
Beigušies 36 stundu pamatzināšanu programmas “Bibliotekārais un informācijas darbs bibliotēkā” apguves kursi	7
Sadarbība ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju	8
Seminārs koledžu bibliotēku speciālistiem	8
Notiks seminārs “Informācijpratības veicināšana skolas bibliotēkā: koncepcijas un piemēri”	9
Ēnu diena Bibliotēku konsultatīvajā centrā	9
Atbalsts publisko un skolu bibliotēku krājumu veidošanā un komplektēšanā	10
Profesionālās literatūras krājuma jaunieguvumi	11
Izstādes Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītavā	11
Jaunas aktivitātes Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītavā	12

Mums ir patīams prieks ar jums tikties jau otrajā “Bibliotēku konsultatīvā centra informatīvajā biļetenā”. Biļetena mērķis ir reizi mēnesī informēt par centrā paveiktajiem darbiem, iecerēm, citām aktualitātēm. Paldies visiem kolēģiem, kuri pēc pirmā numura iznākšanas zvanīja un rakstīja mums, lai ieteiktu tēmas otrajam numuram, uzdotu jautājumus vai vienkārši pateiktu paldies. Tas liecina, ka izdevumā publicētā informācija jums ir noderīga.

Attēlā:

Pavasara sveiciens no Daugavpils rajona Špoģu vidusskolas bibliotekāres Ingridas Kolosovskas dārza

Aktuāli

- **7. aprīlī Gētes institūts Rīgā un Bibliotēku konsultatīvais centrs organizē mācību semināru “Informācijpratības veicināšana skolas bibliotēkā: koncepcijas un piemēri”.** Dalība seminārā ar ielūgumiem. Informācijai: dzenija.dzirkale@lnb.lv. Vairāk par pasākumu lasiet 9. lpp.
- **8. aprīlī Bibliotēku konsultatīvais centrs sadarbībā ar Madonas rajona bibliotēku organizē semināru Madonas rajona bibliotekāriem par aktuāliem nozares jautājumiem.** Informācijai: baiba.bierne@lnb.lv.
- **15. aprīlī Rīgas Latviešu biedrības nama Lielajā zālē (Merķeļa ielā 13) notiks Latvijas Bibliotekāru biedrības 13. konference “Bibliotēkas bez robežām: virzība uz globālu saprašanos”.**
- **16. aprīlī notiks Bibliotēku konsultatīvā centra speciālistu, rajonu galveno bibliotēku metodiķu un skolu bibliotekāru apvienību vadītāju kopīgs mācību seminārs, kurā modelēsim turpmāko sadarbību pēc reģionālās reformas pabeigšanas un pašvaldību velēšanām.** Informācijai: dzenija.dzirkale@lnb.lv; baiba.bierne@lnb.lv.
- **6. un 7. maijā Tukuma bibliotēkā (Tukumā, Šēseles ielā 3) notiks Latvijas zinātnisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru 2009. gada pavasara sanāksme.** Sanāksmi organizē Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar Tukuma bibliotēku. Informācijai: evija.ragozina@lnb.lv; baiba.bierne@lnb.lv.

Noslēgušās apaļā galda diskusijas

Š.g. februārī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) notika Bibliotēku konsultatīvā centra organizētās reģionu galveno bibliotēku direktoru, metodiķu, bērnu nodaļu vadītāju, Kultūras ministrijas Bibliotēku nodaļas speciālistu un LNB pārstāvju apaļā galda diskusijas par 2008. gada nozīmīgākajiem notikumiem bibliotēku nozarē – ieguvumiem, problēmām, jauniem un inovatīviem pakalpojumiem, statistikas rādītāju dinamiku, Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda (BMGF) publisko bibliotēku attīstības projekta realizācijas īstenošanu.

2008. gada nozīmīgākie darbi un ieguvumi:

- Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētā Latvijas pašvaldību publisko bibliotēku attīstības projekta "Trešais tēva dēls" pirmā posma īstenošana. 874 Latvijas publiskās bibliotēkas saņēma jaunu datortehniku un programmatūru, multifunkcionālās iekārtas drukāšanai, kopēšanai un skenēšanai, ierīkots platjoslas interneta pieslēgums un bezvadu pieeja internetam, kā arī īstenoja apjomīga bibliotekāru apmācību programma.
- Bibliotēku akreditācija, kuras mērķis ir apstiprināt, ka bibliotēka atbilst noteiktiem profesionāliem standartiem, normām un vadlīnijām, kā arī pārlicināties, vai bibliotēkas var garantēt jebkuram Latvijas iedzīvotājam vienādas iespējas iegūt kvalitatīvus bezmaksas bibliotēku pakalpojumus neatkarīgi no dzīves vietas un materiālajām iespējām. Gatavojoties bibliotēku akreditācijai, nozīmīgi darbi veikti saistībā ar bibliotēku infrastruktūras un materiāli tehniskās bāzes uzlabošanu, izvērtēts telpu funkcionālais plānojums, strādāts pie krājumu kvalitātes uzlabošanas – veicot mazpieprasītās, dubļu un nolietotās literatūras atlasīšanu, kā arī nepieciešamības gadījumā pārstrādāti bibliotēkas darbību reglamentējošie pamatdokumenti.
- Bibliotēku ēku renovācija. Veicinoši faktori: valsts atbalsts Latvijas Nacionālās bibliotēkas celtniecībai, bibliotēku akreditācija, Bila & Melindas Geitsu fonda atbalstītais projekts (Latgales centrālā bibliotēka, Tukuma bibliotēka un citi piemēri).
- Bibliotēku informācijas sistēmas ALISE4i ieviešana bibliotēkās, ietverot šādas funkcionālās sfēras: bibliogrāfisko datu apstrāde (katalogizācija un analītika); komplektēšana; inventarizācija; cirkulācija (lasītāju reģistrācija un izsniegšana/saņemšana); pasūtīšana/rezervēšana; OPAC (meklēšana lokālajās datubāzēs); WebPAC (meklēšana attālās pieejas datubāzēs).
- Starptautiskie sadarbības partneri. Īstenoti kopprojekti un semināri, pieredzes apmaiņas braucieni: Lietuva – Paņevežas bibliotēka, Rokišķu Centrālā bibliotēka; Somija – Turku pilsētas bibliotēka; Skandināvijas un Baltijas apvienoto bibliotēku tīkla CombiLib aktivitātes, Ziemeļu varavīksne: Valmieras bibliotēkas – Oplandes apgabala bibliotēkas sadarbība".
- Pašvaldību atbalsts un bibliotēku lasītāju atzinība. Pašvaldību atbalsts bibliotēku materiāli tehniskās bāzes uzlabošanā – bibliotēku remonts, jaunu mēbeļu iegāde, bērnu "stūrīšu" izveide u.tml. Finansējuma palielinājums grāmatu un periodikas iegādei 2008. gadā. Apmeklētība pašvaldību publiskajās bibliotēkās pieaugusi no 5% līdz pat 46%. Jau otro gadu pēc kārtas Preiļu novada domes rīkotajā aptaujā par pašvaldības iestāžu pakalpojumu novērtējumu iedzīvotāju vidū 5 ballu sistēmā pirmo vietu ieņēma Preiļu galvenā bibliotēka. 2008.gadā bibliotēkas darbs tika novērtēts ar 4,6 ballēm.
- Latvijas Nacionālās bibliotēkas pakalpojumi: LNB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi – kursi, mācību semināri, konferences, Starpbibliotēku abonementa pakalpojumi, Latvijas Nacionālā digitālā bibliotēka "Letonica", profesionālie izdevumi, elektroniskie katalogi un datubāzes, grāmatu dāvinājumi, administrētās kultūras programmas „Lasīšanas veicināšana” apakšprogramma "Bērnu žūrija" un "Jaunu grāmatu un citu izdevumu iegāde publiskajām bibliotēkām", pārvie-tojamās izstādes u.c.

Jaunie un inovatīvie pakalpojumi:

- Lasītāju informacionālo prasmju pilnveidošana, skolēnu, pensionāru un citu grupu apmācības elektronisko informācijas resursu izmantošanā.
- Bibliotēku informācijas pakalpojumu darba uzlabošana un pilnveidošana.
- Elektronisko resursu un pakalpojumu pieejamība attālinātajiem lasītājiem: interaktīvu bibliotēku tīmekļa vietņu un emuāru izstrāde, sadaļas "Jautā bibliotekāram" izveide un administrēšana, bibliotēku piedāvājums saņemt informāciju par tās aktualitātēm, parakstoties uz RSS pakalpojumu mājas lapā.
- Pētījumi par bibliotēkas darba kvalitāti, lietotāju apmācību, sniegto pakalpojumu un elektronisko resursu pieejamību un kvalitāti, lai noskaidrotu, kā uzlabot darba efektivitāti un kvalitāti
- Bibliotēku tīkla izmaiņu un attīstības prognozēšana un plānošana pēc novadu reformas.
- Jaunu sadarbības formu izmantošana sadarbībā ar skolām, pirmsskolas izglītības iestādēm, pensionātiem u.c. iestādēm. Bibliotēkas pieejamība dažādām lasītāju grupām (cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, pensionāriem, skolēniem, jaunajiem vecākiem).
- Bibliotēkas darba laiks pielāgots lasītāju vajadzībām.

Turpinājums 3. lpp.

Noslēgušās apaļā galda diskusijas (*turpinājums*)

- Aktualizējušās rotējošās grāmatu kopas, ceļojošās izstādes.
- Uz rotācijas principu balstīta bibliotekāru darba organizācija lietotāju apkalpošanas sistēmā, kas veicina darbinieku profesionalitāti un veido priekšstatu par bibliotekāro procesu vienotību.

Problēmas:

- Krājuma politika – tā saturiskā izvērtēšana, līdzekļu sabalansēšana krājuma komplektēšanai, domājot ilgtermiņā un kā prioritāti izvirzot grāmatu krājuma atjaunošanu, pārāk lēni norit krājuma rekatalogizācija.
- Informācijas tehnoloģiju (IT) kvalitāte: projekta "Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma" (VVBIS) laikā iegūtās datortehnikas nolietošanās, BMGF projekta laikā iegādāta nekvalitatīva tehnika, dažviet neapmierinošs palīdzības dienesta darbs.
- Valsts budžeta mērķdotāciju ievērojama samazināšana pašvaldībām, lai nodrošinātu iespēju pašvaldību bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datorus. Tas ir papildus slogs pašvaldību budžetiem.
- Bērnu atkarība no interneta vides un datorspēlēm. Bērnu nodarbinātības un disciplīnas problēmas.
- Neskaidrības par novada reformu, nogaidīšanas politika.
- Budžeta samazinājums, samazinātas algas, likmes, štata vietas.
- Publicitātes un reklāmas problēmas.
- Atsevišķās bibliotēkās nav nodrošinātas telpas datortehnikas izvietojumam.

Iespējamie risinājumi no bibliotēku puses:

- Vadlīnijas drošam internetam, disciplīnai, kārtībai; interneta lietošanas noteikumi.
- Bibliotēku sadarbība ar vecākiem, skolu pārstāvjiem, policijas darbiniekiem, sociālajiem dienestiem.
- Darbinieku funkcionalitātes un noslogojuma pārskatīšana, iekšējo rezervju izvērtēšana, efektīva esošo cilvēkresursu izmantošana.
- Bibliotekārā darba pieredzes apmaiņa, labāko tehnoloģiju un risinājumu ieviešana.
- Publiskā un privātā partnerība, valsts un privātā partnerība.
- Informācija masu medijos par bibliotēku un tās pakalpojumiem, žurnālistu un citu sabiedrības pārstāvju piesaiste.

Bibliotēku konsultatīvā centra uzdevumi 2009. gadā, lai palīdzētu bibliotēkām veikt savu darbu kvalitatīvāk un efektīvāk:

- Semināri un kursi par dažādiem aktuāliem un specifiskiem nozares jautājumiem (lasītāju apkalpošana, krājuma attīstība, vecumposmu psiholoģija, interneta resursi un datubāzes u.c.).
- Tālākizglītības un profesionālās pilnveides plānošana un organizācija, sadarbība ar reģionālajiem mācību centriem.
- Metodiskā līdzekļa izstrāde bibliotekāriem - vadlīnijas bibliotekārā darba procesos.
- Turpināt konsultācijas ikdienas statistikas uzskaitē un statistikas pārskatu sagatavošanā.
- Informācija par bibliotēku nozares jaunumiem, sadarbības iespējām, pozitīvās pieredzes popularizēšana.

Noslēgušās apaļā galda diskusijas (*turpinājums*)

Diskusiju prezentācijas pieejamas LNB mājas lapā: <http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/konferencu-materiali/200902/apala-galda-diskusijas-par-2008-gada-parskatu-publiskajas-bibliotekas>.

Apaļā galda diskusijās vairākkārt tika aktualizēts jautājums par pašvaldību publisko bibliotēku sadarbības modeli pēc administratīvi teritoriālās reformas, tāpēc turpinājumā publicējam Kultūras ministrijas Bibliotēku nodaļas vadītāja Jāņa Turlaja skaidrojumu.

*Baiba Bierne
Dženija Dzirkale – Maļavkina
Evija Ragozina*

Pašvaldību publisko bibliotēku pastāvēšanas pamats – pašvaldību izpratne un bibliotēku sistēmas vienotība

Jānis Turlajs, LR Kultūras ministrijas Bibliotēku nodaļas vadītājs

Pašvaldību publiskās bibliotēkas ir dziļi iesakņojušās Latvijas pašvaldību ikdienas dzīvē, tās kļuvušas par ļoti nozīmīgiem vietējās sabiedrības kultūras, informācijas un izglītības centriem. Jaunās informācijas tehnoloģijas tām ļauj ne tikai paplašināt informācijas pakalpojumus, bet arī veidoties par neaizstājamiem komunikācijas un sociālo kontaktu centriem. Pašreizējos ekonomiski un sociāli smagajos apstākļos publisko bibliotēku loma un iedzīvotāju vajadzības pēc to pakalpojumiem ievērojami pieaug.

Administratīvi teritoriālā reforma un pašlaik krasi izjūtāmā finanšu līdzekļu nepietiekamība ir ļoti nopietni vērtējami faktori, kas var apdraudēt daudzu gadu gaitā veiksmīgi attīstīto pašvaldību publisko bibliotēku tīklu un bibliotēku profesionālās sadarbības sistēmu. Lai nodrošinātu pēctecību pašvaldību bibliotēku darbībā, ir veikti grozījumi Bibliotēku likumā, nosakot, ka līdz 2009. gada 1. jūlijam akreditētās reģionu galvenās bibliotēkas (RGB) turpina darboties akreditētajā RGB statusā arī pēc 2009. gada 1. jūlija līdz to akreditācijas termiņa beigām (5 gadi). Izvirzot bibliotēku akreditācijai RGB statusā, viena no prasībām ir attiecīgā rajona padomes vai republikas pilsētas domes lēmums. Rajona padome apvieno visas attiecīgā rajona vietējās pašvaldības, tāpēc šāds lēmums ir katras atsevišķas vietējās pašvaldības piekrišana tam, ka likumā noteiktā kārtībā akreditēta RGB ir galvenā bibliotēka attiecīgā rajona vietējo pašvaldību – pagastu, pilsētu vai novadu bibliotēkām. Bibliotēku likums paredz arī rajona pašvaldību līdzdalību RGB funkciju līdzfinansēšanā. Šogad rajoni tiek demontēti, tajos esošās vietējās pašvaldības apvienojas novados, kas ir rajona pašvaldības saistību un tiesību pārņēmēji. Šajās saistībās un tiesībās ietilpst visi līdzšinējās rajona padomes pieņemtie lēmumi - arī rajona pašvaldības savulaik pieņemtais lēmums par attiecīgas bibliotēkas izvirzīšanu akreditācijai RGB statusā. Pēc rajona demontāžas, laikā līdz attiecīgas RGB akreditācijas termiņa beigām, rajona teritorijā izveidoto novadu pašvaldībām un to bibliotēkām ir jāievēro savulaik rajona padomes sastāvā pieņemtais lēmums un akreditācijas procesā iegūtais attiecīgās RGB statuss (MK noteikumu Nr. 355 "Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi" 5.punkts. Vietējas nozīmes bibliotēku darbību koordinē un metodiski vada attiecīgā reģiona galvenā bibliotēka.)

Saskaņā ar 2008. gada 13. novembrī Saeimā pieņemtajiem grozījumiem Bibliotēku likumā, novadu pašvaldībām pēc 2009. gada 1. jūlija ir saistošs Bibliotēku likuma 17. panta piektās daļas 3. punktā noteiktais, ka RGB darbībai nepieciešamos resursus veido "finanšu līdzekļi, kurus noteiktu uzdevumu veikšanai saskaņā ar savstarpēju vienošanos piešķir pašvaldības, kas pieņēmušas saskaņotu lēmumu par attiecīgās bibliotēkas izvirzīšanu reģiona galvenās bibliotēkas statusam." Tas nozīmē, ka līdz brīdim, kad beidzas attiecīgās RGB akreditācijas termiņš, visām rajona teritorijā izveidotajām novadu pašvaldībām arī pēc rajona demontāžas ir jārespektē savulaik rajona padomes sastāvā pieņemtais lēmums par RGB izvirzīšanu akreditācijai un Bibliotēku likumā noteiktais, ka RGB funkciju līdzfinansēšanu veic "pašvaldības, kas pieņēmušas saskaņotu lēmumu par attiecīgās bibliotēkas izvirzīšanu reģiona galvenās bibliotēkas statusam." Šī līdzdalība RGB līdzfinansēšanā rajona teritorijā izveidoto novadu pašvaldībām ir jāveic līdz pat brīdim, kad beidzas attiecīgās RGB akreditācijas termiņš.

Jāatzīmē, ka šogad plānotais līdzfinansējums RGB no rajonu pašvaldību budžetu līdzekļiem sastāda ap 560 tūkst. Ls, kas ir tikai par 10% mazāks nekā 2008. gadā – tas liecina, ka pat vispārējās finanšu krīzes apstākļos rajonu pašvaldības apzinās RGB funkciju un sniegto pakalpojumu lielo nozīmi vietējo pašvaldību bibliotēku sekmīgā darbībā.

Turpinājums 5. lpp.

Pašvaldību publisko bibliotēku pastāvēšanas pamats – pašvaldību izpratne un bibliotēku sistēmas vienotība (*turpinājums*)

Tas rada cerību, ka arī nākotnē – nu jau pēc rajona demontāžas – rajona teritorijā izveidoto novadu pašvaldības spēš novērtēt RGB funkciju nozīmi un piedalīties tās darbības līdzfinansēšanā. Ja šogad šis līdzfinansējums tiek saņemts no rajona budžeta, tad nākošajā un turpmākajos gados pašvaldībai, kuras padotībā darbojas RGB, būs jānoslēdz atsevišķa vienošanās ar katru no rajona teritorijā izveidoto novadu pašvaldībām par to līdzfinansējuma apjomu RGB funkcijām, kuras sniedz attiecīgu profesionālu palīdzību šo novadu pašvaldību publiskajām bibliotēkām.

Administratīvi teritoriālās reformas apstākļos, kad strauji mainās līdz šim ierastā pašvaldību struktūra, pašvaldību un bibliotēku vadītājam ir ļoti svarīgi redzēt attiecīgās bibliotēkas vietu un atbildību kopējā bibliotēku sistēmā, kura veidojusies daudzu gadu gaitā un attīstās daudzu vēsturisko un mūsdienu faktoru ietekmē. Nav pieļaujamas destruktīvas darbības, kas pavājina bibliotēkas sadarbības spējas kopējā bibliotēku sistēmā un virza to uz izolāciju. Separātisms un izolacionisms, jeb pašpietiekamības sludināšana viena lielāka vai mazāka novada ietvaros patiesībā vislielāko ļaunumu var nodarīt tieši šāda “pašpietiekama” novada bibliotēkām. Bibliotēku metodiskā nodrošinājuma strukturālā situācija īpaši nemainās arī administratīvi teritoriālās reformas apstākļos. Joprojām pastāv un pastāvēs bibliotēku metodiskā darba un profesionālās sadarbības galvenie posmi: **Latvijas Nacionālā bibliotēka → reģionu galvenās bibliotēkas → vietējas nozīmes bibliotēkas**. Pašvaldību apvienošanās procesā veidojas novadi, kuros ir vienota administratīvā struktūra un vienots budžets. Novadā ietilpstošo agrāk patstāvīgo pagastu un pilsētu bibliotēkas veido vienotu novada bibliotēku tīklu. Katra no bibliotēkām ir novada pašvaldības iestāde. Novadu pašvaldības pieņem lēmumu par tās iestāžu darbības modeli. Atkarībā no novada lieluma, tajā ietilpstošo bibliotēku skaita un no novada pašvaldības noteiktā tajā ietilpstošo iestāžu darbības modeļa (vairāk vai mazāk centralizēts modelis, infrastruktūras uzturēšanas kārtība bijušo pagastu pašvaldību teritorijās, pagasta pārvaldes kompetence u.tml.), novada bibliotēkas var darboties kā decentralizēts patstāvīgu iestāžu tīkls, kur katra bibliotēka sadarbojas ar attiecīgām novada administratīvām struktūrām. Novada bibliotēkas var darboties arī vidēji centralizētā modelī, kura ietvaros tiek koordinēti atsevišķi novada bibliotēku darba procesi, piemēram, novada bibliotēkas sadarbojas jaunu grāmatu iegādē, periodikas pasūtīšanā un citos jautājumos. Centralizētā modelī, kas galvenokārt izmantojams lielos novados, vienai no novada profesionāli spēcīgākajām bibliotēkām var deleģēt pārējo bibliotēku profesionālās koordinācijas funkcijas. Taču ir jābūt skaidrai izpratnei par to, ka novada centrālā bibliotēka nav tas pats, kas reģiona galvenā bibliotēka:

- Novada centrālā bibliotēka – novada pašvaldības iestāde, novada bibliotēku tīkla sadarbības vietējais centrs, tai jāsekmē novada bibliotēku darbības koordinācija krājumu veidošanā, periodikas pasūtīšanā, lietotāju apkalpošanā, krājumu kopīgā izmantošanā u.tml. – proti, lai ekonomiskāk un efektīvāk izmantotu novada budžeta līdzekļus un resursus. Novada centrālajai bibliotēkai nav jāduplē attiecīgā reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas, jo novada bibliotēkas (ieskaitot novada centrālo bibliotēku) ir vietējas nozīmes bibliotēkas, kuru darbību koordinē un metodiski vada attiecīgā reģiona galvenā bibliotēka.
- Reģiona galvenā bibliotēka – profesionālā, metodiskā, konsultatīvā atbalsta un bibliotēku darbības reģionālās koordinācijas centrs bibliotēkām vairāku vietējo pašvaldību (vairāku novadu, kas izveidoti attiecīgā rajona vēsturiskajās robežās) teritorijās. RGB statusu iegūst Bibliotēku likumā noteiktajā kārtībā. Pašlaik reģionu galvenās bibliotēkas savas funkcijas realizē attiecīgo rajonu mērogā. Pēc pašvaldību reformas pabeigšanas reģionu galvenās bibliotēkas realizēs savas funkcijas attiecīgo rajonu vēsturisko robežu teritorijās izveidoto novadu bibliotēkām. Reģionu galvenās bibliotēkas ir valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas (VVBIS) reģionālā līmeņa atbalsta centri (reģionālie kopkatalogi, datubāzes, Latvijas Digitālās bibliotēkas reģionālās kolekcijas, darbinieku apmācības u.c.). Latvijā ir 28 reģionu galvenās bibliotēkas.

Novadā, kurā darbojas akreditēta reģiona galvenā bibliotēka, nav obligāta nepieciešamība tai “piekabināt” vēl vienu lomu – “novada centrālā bibliotēka”, jo reģiona galvenā bibliotēka, atbilstoši savam statusam un likumā noteiktajām funkcijām, turpinās koordinēt un metodiski vadīt gan sava, gan citu rajona teritorijā izveidoto novadu pašvaldību bibliotēku darbu, par to saņemot līdzfinansējumu no novadu pašvaldībām šo funkciju īstenošanai.

Nepietiekamu finanšu resursu apstākļos pašvaldības meklē iespēju efektīvāk un ekonomiskāk izmantot esošo infrastruktūru. Nākotnē varētu pastiprināties dažādu pašvaldības institūciju integrācijas procesi, īpaši tas attiecināms uz iestādēm, kas sniedz radniecīgus izglītības, kultūras, dažādu interešu attīstības pakalpojumus. Klasisks piemērs ir pašvaldības publiskās bibliotēkas un vietējās skolas bibliotēkas darbība vienā ēkā. Bibliotēku akreditācijas procesā ir konstatēti gan pozitīvi, gan negatīvi šādas darbības gadījumi.

Pašvaldību publisko bibliotēku pastāvēšanas pamats – pašvaldību izpratne un bibliotēku sistēmas vienotība (turpinājums)

Pozitīvi vērtējams variants, kad pašvaldības publiskā bibliotēka izvietota skolas ēkā, bet tā pilnībā ir saglabājusi savu patstāvību, statusu, funkcijas, tās darbību neierobežo izglītības iestādē noteiktā iekšējā kartība, proti – bibliotēkas lietotāji netraucēti var to apmeklēt, izmantot tās krājumu un pakalpojumus, neizjūtot nekādus ierobežojumus, ko var radīt izglītības iestādes klātbūtne.

Savukārt, negatīvi vērtējams variants, kad pašvaldības publiskā bibliotēka voluntāri "inkorporēta" skolas iekšējā struktūrā, ignorējot tās patstāvību, statusu un funkcijas – patiesībā tā ir pārvērsta par skolas bibliotēku vai skolas un publiskās bibliotēkas mehānisku apvienojumu, kurā pienācīgi netiek nodrošinātas nedz izglītības iestādes specifiskās informācijas vajadzības, nedz pašvaldības iedzīvotāju daudzveidīgās informācijas un lasīšanas intereses un vajadzības. Uz ārpusi – sniedzot ziņas Bibliotēku reģistram un statistiskās atskaites Latvijas Nacionālajai bibliotēkai – šādos gadījumos parasti tiek sludināts, ka pašvaldībā darbojas gan skolas bibliotēka, gan patstāvīga pašvaldības publiskā bibliotēka, bet patiesībā eksistē neprofesionāli, haotiski izveidots informācijas dokumentu krājums, kuru nevar uzskatīt nedz par skolas bibliotēku, nedz par publisko bibliotēku.

Ministru kabineta 2009. gada 10. februāra sēdē (protokols Nr. 11, 48.§) tika atbalstīts informatīvais ziņojums "Par likumu un Ministru kabineta noteikumu normu, kas paredz dažādas sociālas un cita veida garantijas, pārveidošanu no imperatīvām par rekomendējošām". Sēdes lēmuma protokola Nr. 11 48.§ 2. punktā minētajām institūcijām mēneša laikā jāiesniedz Ministru kabinetā attiecīgi grozījumi informatīvā ziņojuma pielikumā minētajos likumos un Ministru kabineta noteikumos. Šā rīkojuma pielikumā ir ietverti Ministru kabineta 2001. gada 25. septembra noteikumi Nr. 415 "Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi", kuros pašvaldībām saistošās normas no imperatīvām jāpārveido par rekomendējošām. Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi Ministru kabineta 2001. gada 25. septembra noteikumos Nr. 415 "Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi"" Kultūras ministrijai bija jāiesniedz Ministru kabinetā līdz 2009. gada 10. martam. Tas ir izdarīts. Noteikumu projekts paredz, ka Ministru kabineta 2001. gada 25. septembra noteikumi Nr. 415 "Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi" pašvaldībām ir rekomendējoši. Šis īpašais Ministru kabineta lēmums, kas saistīts ar saspringto ekonomisko situāciju, protams, uztverams ar lielām bažām. Tomēr šis bažas lielā mērā kļūdē pēdējos gados veiktie lielie valsts, pašvaldību, Geitsu fonda un ES struktūrfondu ieguldījumi bibliotēku nozarē, kas sabiedrībai un pašvaldību vadītājiem ir ļāvuši izveidot un sajūst jaunās 21. gadsimta bibliotēkas tēlu. Tāpēc liekas neiespējami, ka smago ekonomisko apstākļu ietekmē ar vieglu roku varētu tikt bezatbildīgi noārdīts tas, kura veidošanā ir bijuši iesaistīti tik lieli pašvaldību resursi, pašreizējais cilvēku darbs un profesionālās zināšanas. Bibliotēku darbība un attīstība nav nozares pašmērķis – bibliotēkas misija ir kalpot sabiedrībai gan relatīvas labklājības apstākļos, gan sabiedrībai kritiskās situācijās. Un tieši šis laiks liecina, ka bibliotēkas var sniegt ļoti nozīmīgu atbalstu savām pašvaldībām un to iedzīvotājiem, lai pārvarētu bezcerību un pavērtu ceļu jaunām iespējām.

Latvijas bibliotēku adrešu grāmata

Bibliotēku konsultatīvais centrs atjaunojis izdevumu "Latvijas bibliotēku adrešu grāmata". Atšķirībā no iepriekšējā – 2001. gada izdevuma – jaunais adrešu apkopojums pieejams elektroniskā formātā. Dati aktualizēti 2009. gada 1. martā.

Izdevumā apkopotas 955 Latvijas bibliotēku adreses, telefona un faksa numuri, kontaktpersonu vārdi, uzvārdi, e-pasta un tīmekļa vietņu adreses.

Izdevuma "Latvijas bibliotēku adrešu grāmata" pamatā izmantota bibliotēku iesniegto statistikas pārskatu informacionālā daļa. Tādējādi iekļautas tās bibliotēkas, kas regulāri iesniedz pārskatus par savu bibliotēkas darbību.

„Latvijas bibliotēku adrešu grāmata” pieejama LNB mājaslapā: <http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/latvijas-biblioteku-adresu-gramata/index.html>.

Pamanīto neprecizitāšu gadījumā lūdzam sazināties ar izdevuma sastādītāju – Bibliotēku konsultatīvā centra galveno bibliotekāri Baibu Bierni (tālr.: 67312807, e-pasts: baiba.bierne@lnb.lv).

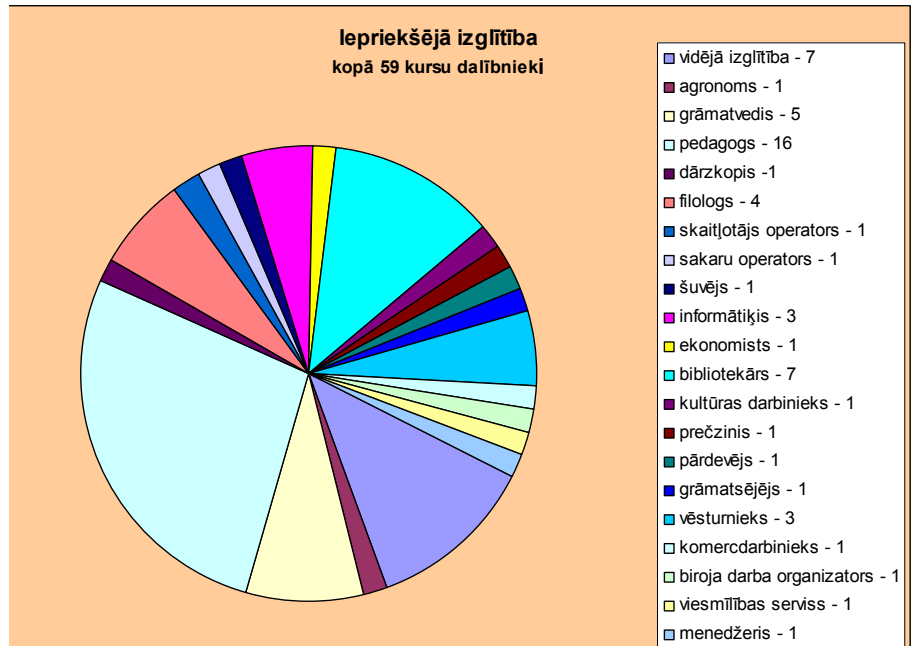
Beigušies 36 stundu pamatzināšanu programmas “Bibliotekārais un informācijas darbs bibliotēkā” apguves kursi

12.martā noslēdzās mācības 3 grupām profesionālās pilnveides 36 stundu pamatzināšanu programmas „Bibliotekārais un informācijas darbs bibliotēkā” apgūvē. Apliecības par kursu beigšanu saņēma 59 publisko, speciālo un augstskolu bibliotēku darbinieki.

Izrādījās, ka no citu profesiju pārstāvjiem darbu bibliotēkā visvairāk izvēlējušies pedagogi, grāmatveži, filologi, datortspēcīalīstī un vēsturnieki. Kursu dalībnieku iepriekšējās izglītības spektrs ir ļoti daudzveidīgs (skat. diagrammu).

Apgūstot programmu, bibliotēku darbinieki ieguva jaunas zināšanas sekojošās bibliotekārā un informācijas darba jomās:

- bibliotēku pakalpojumi un inovācijas,
- bibliotēku statistika, kvalitātes indikatori,
- informācijas un zināšanu sabiedrība,
- bibliotēku sistēma un finanšu politika,
- bibliotēku vadība,
- sabiedriskās attiecības,
- informācijas tehnoloģijas bibliotēkās,
- informācijas meklēšana internetā,
- krājuma veidošana un organizācija,
- vietējas nozīmes bibliotēku akreditācija,
- projektu vadība,
- informācijas resursu veidošana un apstrāde, profesionālā literatūra.

Nākošās mācības šīs programmas apguvei bibliotēku darbiniekiem bez bibliotekārās izglītības plānotas 2009. gada septembrī – novembrī. Pieteikšanās uz kursiem sāksies augustā (sekojiet informācijai [LNB mājaslapā](#)).

Sadarbība ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju

2009. gada martā visos Latvijas reģionos – Rīgā, Ventspilī, Bauskā, Madonā, Rēzeknē, Kuldīgā, Cēsīs un Daugavpilī norit UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas rīkoti mācību semināri par stāstīšanas tradīciju attīstību bibliotēku vidē. Arī LNB Mācību centrā 3. un 17. martā notika daļa no šiem semināriem, kuros piedalījās 46 dalībnieki. Visiem projekta dalībniekiem tiks izsniegtas LNB Mācību centra apliecības par piedalīšanos šajā izglītības projektā.

Projekts "Stāstu laiks bibliotēkās" tiek īstenots UNESCO Līdzdalības programmas darbības plāna "Nemateriālā kultūras mantojuma integrēšana formālajā un neformālajā izglītībā" ietvaros, uzsverot tradīciju un prasmju pilnveides nozīmi mūžizglītības kontekstā. Projekts tiek īstenots visos Latvijas reģionos, un projekta īstenošanas programmas pirmajā posmā iekļauta 81 bibliotēka. Projekta īstenošana plānota 2009. gada garumā, otru projekta posmu īstenojot gada otrajā pusē, cerot uz sekmīgu un mērķtiecīgu sadarbību ar Latvijas bibliotēkām. Atzīmējot Starptautisko Lasīt, rakstīt un rēķināt prasmes dekādi (2003. - 2012. gads), UNESCO Latvijas Nacionālā komisija 2009. gadā uzsāk projektu "Stāstu laiks bibliotēkās".

Projekta mērķis ir vienot dažādu paaudžu cilvēkus, atdzīvinot stāstīšanas tradīciju paaudžu starpā, kā arī pilnveidot ikviena valodas kompetenci un sociālās prasmes klausīšanās un stāstīšanas procesā. Projektā iecerēts attīstīt stāstīšanas pasākumu organizēšanu bibliotēkās, tādējādi dodot ieguldījumu arī bibliotēku sociālās lomas paplašināšanā sabiedrībā.

Stāstu stāstīšana un stāstu klausīšanās tiek uzskatīta par vienu no senākajām cilvēku pamatvajadzībām, tā kalpo gan pasaules izzīnai, gan arī sociālo prasmju izkopšanai. Stāstīšanas tradīcijai ir liela nozīme arī mūsdienu pasaulē un daudzās valstīs pašlaik var vērot mutvārdu stāstīšanas renesansi. Stāstnieku organizācijas, festivāli un grāmatas kļūst arvien populārākas. Pieaug arī bibliotēku loma stāstīšanas pasākumu organizēšanā un bibliotēkas kļūst par vienu no galvenajiem centriem stāstīšanas pasākumu organizēšanā.

Semināros paredzēts apskatīt sekojošas tēmas – stāstīšanas tradīcijas dažādās valstīs, stāstu vākšana un pētniecība, stāstu meklēšana un pielāgošana stāstīšanai, stāstītprasmju izkopšana, stāstīšanas pasākumu organizēšana bibliotēkās, stāstītāju sagatavošana un mudināšana stāstīt. Seminārus vada Guntis Pakalns un Māra Mellēna.

Dženija Dzirkale-Maļavkina

Seminārs koledžu bibliotēku speciālistiem

19. martā Latvijas Nacionālās bibliotēkas Baltajā zālē (Tērbatas ielā 75, 4. stāvā) notika seminārs koledžu bibliotēku speciālistiem "Latvijas Nacionālās bibliotēkas atbalsts koledžu izglītības procesu nodrošināšanā".

Semināra prezentācijas pieejamas LNB mājaslapā: <http://www.lnb.lv/lv/bibliotekariem/konferencu-materiali/20090319-1/koledzu-biblioteku-specialistu-2-seminars>.

Evija Ragozina

Attēlā: Māra Mellēna

Notiks seminārs “Informācijpratības veicināšana skolas bibliotēkā: koncepcijas un piemēri”

7. aprīlī Gētes institūts Rīgā un Bibliotēku konsultatīvais centrs organizē mācību semināru “Informācijpratības veicināšana skolas bibliotēkā: koncepcijas un piemēri”

Mūsdienās informācijpratība ir mērķorientētas un elastīgas zināšanu ieguves nosacījums. Skolu bibliotēkas ir neatņemama skolu infrastruktūras sastāvdaļa. To daudzfunkcionalitāte ir ideāls visaptverošas informācijpratības attīstības priekšnoteikums, jo skolu bibliotēkas ir lasīšanas veicināšanas un multimedālas izglītības ieguves vieta.

Svarīgi, lai skolotāji un tālākizglītības organizatori pārzinātu skolu bibliotēku priekšrocības un veicinātu to izmantošanu mācību stundās un brīvajā laikā.

Eva fon Jordana-Bonina lekcijā “10 + x iemesli skolu bibliotēku izmantošanai” sniegs analītisku pārskatu par to pievienoto vērtību un dalīsies pārdomās par saistošu skolu bibliotēku izmantošanu mācību procesa spirālveida mācību programmās.

Semināra otrajā daļā – radošajā darbnīcā – Hanke Zīla iepazīstinās ar praktiskiem skolu bibliotēku darba piemēriem, kas apbēti Frankfurtes pie Mainas Skolu bibliotēku centrā. Radošajā darbnīcā Hanke Zīla izklāstīs atšķirīgām skolēnu spējām un interesēm atbilstošu piedāvājumu.

Referentes: Eva fon Jordāna-Bonina, diplomēta bibliotekāre, Frankfurtes pie Mainas Skolu bibliotēku centra vadītāja, aktīva dažādu, ar skolu un bibliotēku kooperāciju saistītu darba grupu locekle, kopš 2003. gada – Vācijas Bibliotēku apvienības ekspertu grupas “Bibliotēka un skola” vadītāja.

Hanke Zīla, diplomēta pedagoģe un bibliotekāre, Frankfurtes pie Mainas Skolu bibliotēku centra darbiniece. Viņas galvenais darba pienākums – tālākizglītības pasākumi skolotājiem un skolu bibliotēku darbiniekiem.

Seminārs notiks vācu valodā ar sinhrono tulkojumu latviešu valodā. Dalība seminārā ar ielūgumiem.
Informācijai: dzenija.dzirkale@lnb.lv.

Gētes institūta Rīgā informācija

Ēnu diena Bibliotēku konsultatīvajā centrā

18. februārī Latvijā norisinājās skolēnu karjeras izvēles pasākums – Ēnu diena, kas tika organizēta, sadarbojoties biznesa izglītības biedrībai “JAL”, SEB bankai un sabiedrisko attiecību aģentūrai “A.W.Olsen & Partners”. Pasākums šogad pulcēja vairāk nekā 3 000 skolēnus, kuri bija reģistrējušies Ēnu dienas mājaslapā www.enudiena.lv, kā arī vēl vairākus tūkstošus, kuri savas sapņu profesijas “ēnoja” pašu atrastās vietās.

Pirmo reizi Ēnu dienā iesaistījās arī LNB Bibliotēku konsultatīvā centra speciālisti, kuru darbu vēroja viena “ēna” – Limbažu Profesionālās vidusskolas audzēkne Madara Ķepiņa.

Publicējam Madaras viedokli par bibliotekāra profesiju:

“Paldies par atsaucību un pretimnākšanu 18. februāra ēnu dienā. Ļoti priecājos par iespēju šo dienu pavadīt kopā ar Bibliotēku konsultatīvā centra galveno bibliotekāri Baibu Bierni. Man patika, ka Bibliotēku konsultatīvā centra personāls bija ļoti atsaucīgs un pretimnākošs.

Ēnu dienā piedalījos apaļā galda diskusijā, kurā Vidzemes reģiona bibliotēku direktori stāstīja par nozīmīgākajiem paveiktajiem darbiem 2008. gadā. Pēc šīs dienas man radās jauns iespaids par darbu bibliotēkā, labāka izpratne par bibliotēku nozīmīgumu. Ļoti priecājos par iespēju ēnu dienu pavadīt tieši Latvijas Nacionālajā bibliotēkā!”

Evija Ragozina

Atbalsts publisko un skolu bibliotēku krājumu veidošanā un komplektēšanā

- Latvijas pašvaldību publiskajām bibliotēkām tiek dāvināti grāmatas "Plakāts Latvijā" 550 eksemplāri. Tā ir unikāls kultūr-vēsturiskas nozīmes pētījums, kurā aptverta 135 gadus ilgusi plakātmākslas evolūcija Latvijā, analizējot to no vēsturiskā, semiotiskā un salīdzinošā aspekta. Savukārt dokumentālās fotogrāfijas un aptuveni 300 plakātu reprodukcijas sadalītas sešos secīgos laikposmos ar mērķi palīdzēt meklēt atbildes uz konkrētiem jautājumiem. Tekstu autore – Ramona Umblija, Janīna Kursīte un Edīte Tišheizere. Grāmatā publicēti teksti latviešu, angļu un krievu valodā. Grāmatas sagatavošanu un izdošanu finansējusi LR Kultūras ministrija un LR Ārlietu ministrija. Grāmatu "Plakāts Latvijā" dāvina koncepcijas autore un projekta vadītāja Ramona Umblija.

- Š.g. 13. martā viesnīcas "Hotel de Rome" Kamīnzālē (Rīgā, Kaļķu ielā 28) notika Viestura Rudzīša grāmatas "Pie tēva" atvēršanas un dāvināšanas pasākums. Pasākuma organizētāji "Kolonna" valdes priekšsēdētāja Ieva Plaude un psihoterapeits un rakstnieks Viesturs Rudzītis aicināja Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) un Latvijas pašvaldību publisko bibliotēku pārstāvjus uz sarunām par garīgām vērtībām. Ieva Plaude: "Manuprāt, ļoti daudzi šobrīd tiecas pēc garīgām vērtībām, tiecas izzināt sevi un sabiedrībā notiekošo. Viestura Rudzīša grāmata "Pie tēva" noteikti nav domāta ierindas lasītājam, bet cilvēkiem, kas meklē kaut ko vairāk savā dzīvē. Tieši tādēļ vēlos šo grāmatu dāvēt Latvijas bibliotēkām."

Attēlā: Ieva Plaude, Viesturs Rudzītis (pirmajā rindā) un Latvijas bibliotēku pārstāvji (foto: Artūrs Jasinskis)

- Savā jaunākajā darbā ārsts un psihoterapeits Viesturs Rudzītis turpina iepriekšējās grāmatās ("Bendes meitiņa un viņas tēvs" un "Dejas uz palodzes pie atvērta loga") sāktos meklējumus. Tie aizsākušies viņa ārsta praksē ar atkarīgiem pacientiem un to ģimenēm, novedot pie savdabīgiem un lasītāju formulētiem secinājumiem. Dzimšana, māte, piesaistīšanās – separēšanās procesi, zaudējums un drāmas trīsstūris, atkarība un attīstība, atkarības sociālās konsekvences, atkarība un mīlestība ...Visi šie notikumi ir formulēti kā mūžvecie grieķu mīti, kas sakārtojās atbilstoši to vietai V. Rudzīša izveidotajā *Dzīvības koka sistēmā*. Tā ir atainota 7 klātpievienotās shēmās. Mitoloģijas izklāsts ir tik sistematizēts un vienlaikus novatorisks, ka var rasties jautājums – kas grāmatā ir vērtīgākais – psiholoģija vai mitoloģija? Ar vienu no apakšvirsrakstiem – "Mitoloģija kā cita psiholoģija" autors noraida konkurenci un uzsver sadarbību abu tradīciju starpā. Sarunā par garīgajām vērtībām piedalījās "Kolonna" valdes priekšsēdētāja Ieva Plaude, grāmatas "Pie tēva" autors Viesturs Rudzītis, LNB direktors Andris Vilks, LNB Bibliotēku attīstības institūta direktore Anna Mauliņa, Bibliotēku konsultatīvā centra galvenā bibliotekāre Solvita Ozola un citi bibliotēku darbinieki. Grāmatas eksemplārus kā dāvinājumu ar LNB Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku konsultatīvā centra starpniecību saņems Latvijas reģionu galvenās bibliotēkas. Kopumā Latvijas bibliotēkām tika dāvināti 200 šīs grāmatas eksemplāri.
- Š.g. martā no VKKF atbalstītajiem periodiskajiem izdevumiem Bibliotēku konsultatīvajā centrā saņemti un Latvijas pašvaldību publiskajām bibliotēkām sadalīti šādu izdevumu 200 bezmaksas eksemplāri: literatūras mēnešraksts "Karogs" Nr.3; "Mūzikas saule" Nr.1; "Rīgas Laiks" Nr.3; "Ezis" Nr.3; "Zīlīte" Nr.3; "Studija" februāris/marts; "Dizaina Studija" Nr.18, marts/aprīlis.
- SIA "Apgāds Mansards" dāvina Edvīna Bārdas grāmatas "Atmiņas par "Rumbiņu" Bārdām" 320 eksemplārus. Ar Bibliotēku konsultatīvā centra starpniecību šīs grāmatas tiks nodotas Latvijas pašvaldību publiskajām bibliotēkām.

Profesionālās literatūras krājuma jaunieguvumi

Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata / sast. Inta Sallinene. - Rīga : Rīgas Centrālā bibliotēka, 2008. – 191 lpp. – ISBN 978-9984-9504-7-1. (Z 027.5)

“Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata 2007” ir kārtējais, nu jau piektais izdevums, kura pamatuzdevums ir atspoguļot svarīgākos RCB un filiālbibliotēku dzīves notikumus gada garumā, parādot tos kopsakarā ar pasaules un Latvijas bibliotēku aktualitātēm. Gadagrāmatā publicēts konspēktīvs RCB gada pārskats, kura uzdevums ir iepazīstināt ar galvenajiem darba virzieniem un procesiem. No iepriekšējiem gadiem saglabājušās tradicionālās sadaļas “Svarīgāko notikumu hronika”, “Publikācijas par Rīgas Centrālo bibliotēku”, “Pašu mājās”, “Mūžu dzīvo, mūžu mācies” un citas. Klāt nākušas arī dažas jaunas sadaļas, piemēram, “Raksta bibliotekāri” un “Jurgī RCB filiālbibliotēkās”.

Izdevumu papildina RCB nodaļu un filiālbibliotēku kontaktinformācija: adreses, tālrunu numuri, e-pasti un vadītāju vārdi un uzvārdi, kā arī 2007. gada skaitliskie rādītāji.

Healey, Paul D. Professional liability issues for librarians and information professionals / Paul D. Healey. - New York : Neal-Schuman Publishers, Inc., 2008. – xviii, 236 p. – ISBN 978-1-55570-609-8. (Z 021.89)

Grāmatas mērķis ir sniegt visaptverošu informāciju par bibliotekāru un informācijas speciālistu profesionālo atbildību, izskaidrot, kad un kādos apstākļos pret minētajiem speciālistiem ierosināma prasība tiesā saistībā ar viņa profesionālajām darbībām. Grāmatas pirmajā daļā autors skaidro profesionālās atbildības jēdzienu un veidus, kā atbildība var tikt ietverta konkrētos līgumos, noteikumos un citos juridiskos dokumentos. Otrajā daļā apkopoti pieredzes apraksti, īpašu uzmanību liekot uz juridisko un medicīniskās bibliotēku darbinieku, informācijas brokeru un arhivāru profesionālo atbildību. Izdevumam pievienota skaidrojošā terminu vārdnīca un priekšmetu rādītājs.

O'Connor B.C. Doing things with information : beyond indexing and abstracting / Brian C. O'Connor, Jodi Kearns and Richard L. Anderson. - Westport : Libraries Unlimited, 2008. – xix, 241 p. – ISBN 978-1-59158-577-0. (Z 025.4)

Attiecības starp informācijas meklētāju un informācijas avotu ir sarežģītas. Indeksēšana un kopsavilkumu veidošana bieži mēdz būt neveiksmīga, jo pārāk liels uzsvars tiek likts uz aprakstīšanas mehānismu, diemžēl pārāk mazs – uz informācijas attēlošanu. Izdevumā pausta pārlicēba, ka indeksi, kopsavilkumi un citi informācijas izguves rīki ir lietderīgi tikai tādā gadījumā, ja atlasītie rezultāti noder informācijas meklētājam. Grāmatā aplūkota vaicājumu un dažādu veidu dokumentu attēlošanas modeļu izveide. Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes studenti, bibliotekāri, zinātnieki un pārējie, kas strādā ar lielām dokumentu kolekcijām, grāmatā atradīs galvenos diskutējamus jautājumus par sistēmu dizainu un dažādām uzlabošanas iespējām, kā arī gūš ieskatu vairāku piekļuves sistēmu stiprajās un vājajās pusēs.

Ceram, ka konkrētie izdevumi ir piesaistījuši Jūsu interesi. Gaidīsim Jūs LNB Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītavā, Rīgā, Tērbatas ielā 75, 3. stāvā.

Kristīne Deksnē-Jerohina

Izstādes Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītavā

Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras (Z) lasītavā no 1. marta līdz 30. aprīlim aplūkojama gadskārtējā izstāde “Latvijas bibliotēku 2008. gada pārskati”, kurā apkopoti Latvijas publisko bibliotēku Bibliotēku konsultatīvajam centram iesniegtie teksta pārskati par darbu aizvadītajā gadā – gan poligrāfiskā, gan digitālā (CD-ROM) formātā. Jau tradicionāli šī uzskatāma par vienu no populārākajām Z lasītavas izstādēm, par kuru ir liela interese gan nozares praktiķu, gan teorētiķu – Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes un Latvijas Kultūras koledžas studentu – vidū.

Anda Saldovere

Jaunas aktivitātes Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītavā

Patikams jaunums – Z lasītava uzsākusi savu vizuālā ietērpa maiņu. Firms *SIA "Unilever Baltic LLC"* dāvinājuma ietvaros iegūtas divas jaunas mēbeles – lete lasītāju apkalpošanai un konferenču galds. Tagad Latvijas bibliotekāriem būs iespēja piedalīties pasākumos uz vietas profesionālajā lasītavā, lai iepazītos ar nozares jaunāko literatūru un lasītavas piedāvāto pakalpojumu izklāstu, informācijas meklēšanas iespējām elektroniski pieejamās tiešsaistes datubāzēs vai vienkārši dalīties pieredzē par bibliotēku jomas aktualitātēm.

Pirmais pasākums Z lasītavā kā Rīgas rajona bibliotēku darbinieku semināra sastāvdaļa notika jau 11. martā. Bibliotekārus uzrunāja LNB Bibliotēku attīstības institūta direktore Anna Mauliņa, aicinot visus būt izturīgiem un turpināt iesāktos darba virzienus. Bibliotēku konsultatīvā centra (BKC) galvenā bibliotekāre Kristīne Deksnē-Jerohina iepazīstināja semināra dalībniekus ar lasītavu, tās galvenajām funkcijām un pakalpojumiem. BKC galvenā bibliotekāre Elita Vīksna pastāstīja par jaunāko profesionālo literatūru un jaunākajām tendencēm nozarē. Savukārt BKC galvenā bibliotekāre Solvita Ozola piedāvāja semināra dalībniekiem iepazīties ar Brīvpieejas apmaiņas fondu un aktīvi izmantot to savu bibliotēku krājuma papildināšanai un atjaunošanai.

Iecerēts pilnveidot un aktualizēt arī lasītavā izvietoto vizuālo informāciju, tā kā tas vēl ir tikai sākums!

Anda Saldovere

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku konsultatīvais centrs

Adrese: Rīgā, Tērbatas ielā 75, 3. stāvā. Tālr./fakss: 67312807, e-pasts: bkc@lnb.lv

- Centra vadītāja — Evija Ragozina, tālr.: 67969130, e-pasts: evija.ragozina@lnb.lv
- Valsts Kultūrkapitāla fonda iepirkto darbu, dažādu izdevēju un sabiedrisko organizāciju dāvinājumu saņemšana un sadales, LNB Brīvpieejas apmaiņas fonds — Solvita Ozola, tālr.: 67312807, e-pasts: solvita.ozola@lnb.lv
- Publisko bibliotēku metodiķe — Baiba Bierne, tālr.: 67312807, e-pasts: baiba.bierne@lnb.lv
- Latvijas Bibliotēku portāls (www.biblioteka.lv), bibliotēku statistika — Antra Indriksone, tālr.: 67969130, e-pasts: antra.indriksone@lnb.lv
- Skolu bibliotēku metodiķe, LNB Mācību centra vadītāja — Dženija Dzirkale-Maļavkina, tālr.: 67969129, e-pasts: dzenija.dzirkale@lnb.lv, macibu.centrs@lnb.lv
- Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes literatūras lasītava — Kristīne Deksnē-Jerohina, Anda Saldovere, Elita Vīksna, tālr.: 67312808, e-pasts: zlasitava@lnb.lv